

TILLÄGG TILL ÖVERSIKTSPLANEN
OMRÅDEN FÖR LANDSBYGDS-
UTVECKLING I STRANDNÄRA
LÄGEN (LIS-områden)

NORA
KOMMUN

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR NORA KOMMUN

Styrgrupp

Tom Rymoén, ordförande i Samhällsbyggnadsutskottet

Margareta Eriksson, vice ordförande

Bror-Erik Israelsson, ledamot

Anna Karlsson, ledamot

John Sundell, ledamot

Jan Rylander, ledamot

Pia-Maria Johansson, ledamot

Arbetsgrupp

Christine Andersson, VA-ingenjör/projektledare, Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Ingrid Andrén, kommunekolog, Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Håkan Blaxmo, trafikingenjör, Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Håkan Ceder, turistchef, Nora kommun

Mariana Flodman, projektledare landsbygdsutveckling, Nora kommun

Michael Lindström, kvalitetsledare återvinning, Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Cecilia Lundkvist Sundin, näringslivsutvecklare, Nora kommun

Björn Nettelbladt, planarkitekt, Samhällsbyggnadsförvaltningen Bergslagen

Jan Norlund, senior rådgivare, Nora kommun

Lars Skoghäll, utvecklingschef, Nora kommun

Arne Tschentscher, stadsträdgårdsmästare, Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Kristina Grape, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter

Axel Lönnqvist, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter

Adam Nilsson, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter

Kartor

KLARA arkitekter

Översiktskartan kommer från Lantmäteriet och är bearbetad av Samhällsbyggnadsförvaltningen Bergslagen. Kartsikt över planeringsförutsättningar kommer från Länsstyrelsernas nationella och länsvisa geodata.

Fotografier

KLARA arkitekter

Layout

KLARA arkitekter

Godkänd av kommunstyrelsen

2022-02-09 KS § 1

Antagen av kommunfullmäktige

2022-03-02 KF § 6

Laga kraft

2022-04-02

FÖRORD

Efter en längre tids handläggning av ärendet LIS (landsbygdsutveckling i strandnära läge) så börjar vi äntligen se ett slut på ärendet.

Beslutet att ta fram en LIS-plan byggde bland annat på en förutsättning att kunna utveckla landsbygden men också på att hela Nora ska kunna vara med och bidra till visionen 13 000 innevånare år 2030.

Det har varit många instanser och intressen att ta hänsyn till. Exempelvis länsstyrelsen, Försvarmakten, markägare, byalag med flera, vilket varit mycket värdefull information för oss i den politiska styrgruppen.

Vi tycker i dag att vi har ett bra underlag att gå vidare med och vill tacka styrgruppen som bestått av samhällsbyggnadsutskottet för ett engagerat och kreativt arbete i stor enighet.

Stort tack också till den arbetsgrupp som bestått av tjänstemän från kommunen, SBB och KLARA arkitekter.

Tom Rymoen (m) och Solveig Oscarsson (s), kommunalråd.

SAMMANFATTNING

Nora kommun är rik på sjöar och vattendrag, något som möjliggör goda förutsättningar för bostäder samt verksamheter för friluftslivet och turismen.

Varje kommun ska, enligt 3 kap. plan- och bygglagen, ha en aktuell översiktsplan där bl.a. områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen framgår. Kommunstyrelsen i Nora kommun tog 2019-05-22 beslut om att ta fram ett tillägg till översiktsplanen avseende områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Syftet med tillägget till översiktsplanen är att peka ut lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. De utpekade områdena är vägledande vid efterföljande prövning i det enskilda fallet, dvs. de kan utgöra ett särskilt skäl vid bedömningen av om ett upphävande av eller en dispens från strandskyddet avser ett område som uppfyller kriterierna i 7 kap. 18 e § MB.

Det är först vid prövningen i det enskilda fallet som det på ett rättsligt bindande sätt, med vägledning av tillägget till översiktsplanen, avgörs om den tänkta platsen för en åtgärd uppfyller kriterierna.

Tidshorisonten för tillägget till översiktsplanen sträcker sig fram till år 2030.

Utifrån bl.a. kommunens vision, övergripande mål, översiktsplan, relevanta nationella, regionala och kommunala styrdokument samt övriga planeringsföresättningar har ett planförslag tagits fram.

Metoden för att identifiera lämpliga LIS-områden har skett med utgångspunkt i begreppen landsbygd och landsbygdsutveckling samt Nora kommuns definition av dessa begrepp. Därefter har ett antal urvalskriterier, som överensstämmer med översiktsplanens inriktning och intentioner, använts för att identifiera lämpliga områden.

Planförslaget omfattar 30 LIS-områden kring 11 sjöar och vattendrag. Dessa är Björken, Fåsjön, Färvilen, Grecken, Lindesbysjön, Norasjön, Rastälven, Saxen, Vikern, Åsbosjön och Älvtälven.

Behovet av landsbygdsutveckling kan tillgodoses inom flera olika områden kring de utvalda sjöarna och vattendragen, men inverkan på strandskyddet bedöms bli minst inom de föreslagna LIS-områdena. Inom LIS-områdena bedöms åtgärder kunna ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. LIS-områdena utgör sammantaget endast en begränsad del av de strandområden inom kommunen som omfattas av strandskydd.

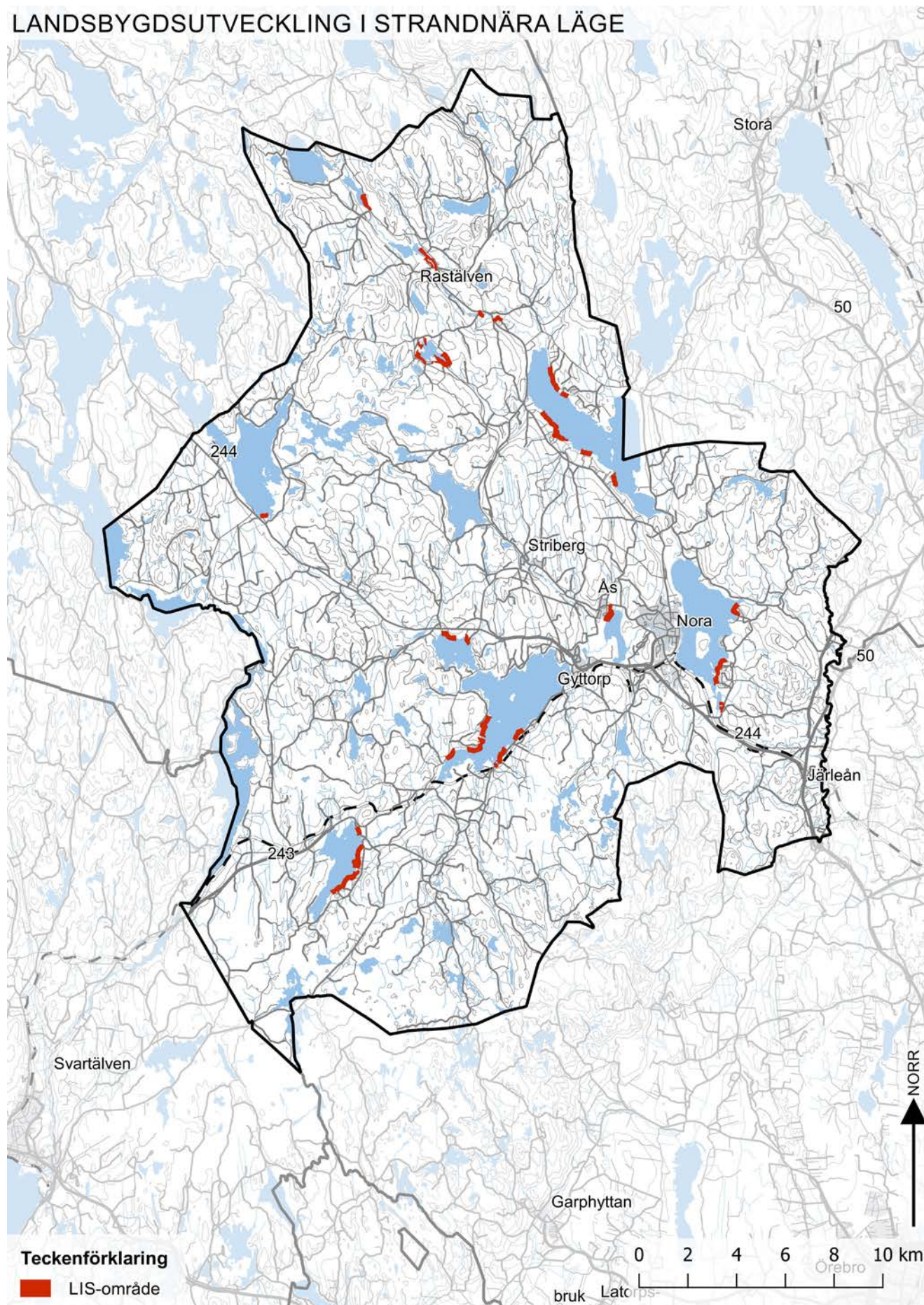
Inom de utpekade områdena kan nya bostäder byggas samt nya och befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen utvecklas. Kommunen bedömer att dessa åtgärder kan bidra till att långsiktigt upprätthålla serviceunderlaget och ge positiva sysselsättningseffekter i kommunen samt angränsande kommuner.

Kommunen bedömer att strandskyddets syften kan tillgodoses långsiktigt trots de lättnader som föreslås i planförslaget. LIS-områdena är lämpliga för utvecklingen av landsbygden samt är av sådana slag och omfattning att strandskyddets syften fortfarande långsiktigt tillgodoses.

LIS-områdena bedöms ha liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i och i närheten av kommunens tätorter. Vidare finns det fortfarande god tillgång till strandområden för allmänheten och förutsättningar för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet inom kommunen, både på land och i vatten. Sammantaget bedöms planförslaget innebära att det långsiktiga skyddet av stränderna upprätthålls.

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR NORA KOMMUN

LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGE

LÄSANVISNING

Tillägget till översiktsplanen är indelat i tre kapitel. I kapitlet *Inledning* beskrivs tilläggets bakgrund och syfte, planprocessen samt tidsplanen.

Kapitlet *Metod* innefattar kommunens definition av landsbygd och landsbygdsutveckling samt de urvalskriterier och planeringsförutsättningar som har legat till grund för urvalet av lämpliga LIS-områden. Här redovisas även resultatet av genomförd medborgardialog.

Kapitlet *Planförslag* beskriver de utpekade LIS-områdena samt planeringsförutsättningar och rekommendationer för respektive område.

FÖRKORTNINGAR

Följande förkortningar förekommer i tillägget:

DP	Detaljplan
FÖP	Fördjupning av översiktsplan
KML	Kulturmiljölagen (1988:950)
LIS	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
LIS-område	Område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen
MB	Miljöbalken (1998:808)
MKB	Miljökonsekvensbeskrivning
MKN	Miljö kvalitetsnormer
OB	Områdesbestämmelser
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
TÖP	Tillägg till översiktsplan
ÖP	Översiktsplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	8
Bakgrund.....	8
Syfte.....	10
Planprocessen.....	10
Tidsplan.....	10
 METOD.....	 11
Definition av landsbygd.....	11
Definition av landsbygdsutveckling.....	12
Urvalskriterier.....	13
Medborgardialog.....	19
Planeringsförutsättningar.....	19
 PLANFÖRSLAG.....	 20
Generella rekommendationer.....	20
Björken (Nyhyttan).....	22
Lindesbysjön och Rastälven (Järnboås).....	27
Rastälven (Göranstorp, Gölagården).....	34
Färvilen (Timansberg, Timanshyttan).....	40
Fåsjön (Bovik, Gråboda, Garvartorp, Åkerby, Bomanshyttan).....	44
Norasjön (Bröstorp, Lejonbacken, Sjötorp).....	50
Åsbosjön (Ås).....	56
Vikern (Backarna, Ingersro, Kopparskallen, Gamla Viken).....	61
Saxen (Stensäter, Saxtorp).....	68
Älvlången (Älvhyttan).....	74
Grecken (Stadra).....	80

INLEDNING

Kommunstyrelsen i Nora kommun tog 2019-05-22 beslut om att ta fram ett tillägg till översiktsplanen avseende områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Riksdagen beslutade år 2009 om förändringar i MB och PBL avseende strandskyddet. De förändringar som avsåg områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) trädde i kraft den 1 februari 2010.

Förändringarna syftar till att, med utgångspunkt från ett fortsatt generellt strandskydd, bättre anpassa strandskyddet till de lokala förhållandena och förutsättningarna. Det differentierade strandskyddet skapar möjligheter till en ökad nybyggnation längs stränderna inom vissa områden som ska redovisas i den kommunala översiktsplanen. Avsikten är att främja utvecklingen av landsbygden i de delar av landet där bebyggelsestrycket är lågt och stränderna inte har exploaterats i hög grad.

Syftet med att redovisa områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden och där en viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts.

Bakgrund Översiktsplanering

Varje kommun ska, enligt 3 kap. PBL, ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan endast vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning och tillståndsprövning.

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. PBL kan ha en väsentlig betydelse för sådana

beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. MB ska alltid redovisas.

Av översiktsplanen ska framgå:

1. hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses,
2. hur kommunen anser att gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB ska följas,
3. hur kommunen anser att förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt bör beaktas,
4. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
5. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket MB,
7. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
8. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
9. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Utöver lagregleringen styrs innehållet i översiktsplanen även av politiska beslut som kommit till uttryck i visioner, handlingsprogram, måldokument och liknande på nationell, regional och kommunal nivå.

En översiktsplan kan ändras för en viss del av kommunen, genom en fördjupning. Den kan också ändras genom ett tillägg för att tillgodose ett visst allmänt intresse.

Förslaget utgör en ändring av översiktsplanen för att tillgodose ett visst allmänt intresse, genom ett tillägg för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. För ett tillägg till översiktsplanen gäller samma krav på innehåll och förfarande som för en översiktsplan.

Strandskydd

Vid hav, insjöar och vattendrag gäller strandskydd. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt bevarandet av goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

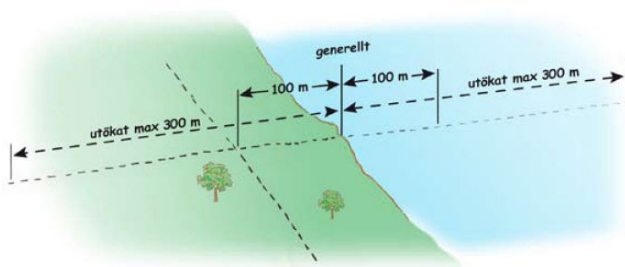

Illustration av generellt och utvidgat strandskydd, från Boverkets och Naturvårdverkets gemensamma skrift Strandskydd

Inom ett strandskyddsområde får bl.a. inte nya byggnader uppföras eller vissa andra åtgärder vidtas utan att strandskyddet upphävs eller att särskilt tillstånd har beviljats, s.k. strandskyddsdispens. Särskilda skäl enligt MB krävs för att upphäva eller få dispens inom ett strandskyddsområde.

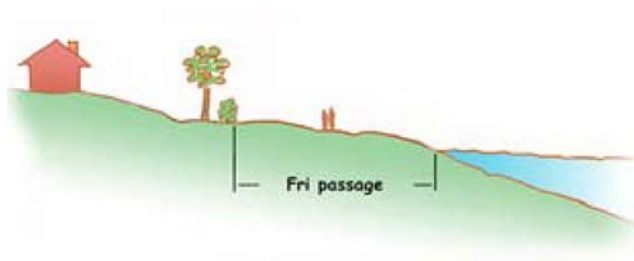

Illustration av fri passage, från Boverkets och Naturvårdverkets gemensamma skrift Strandskydd

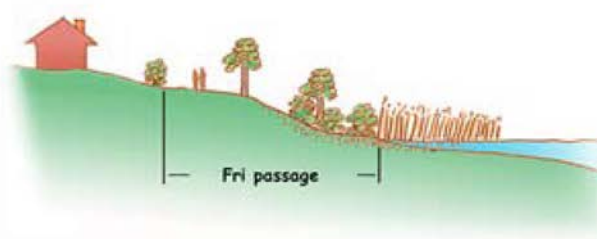
Som särskilda skäl får beaktas om området:

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Som särskilda skäl får även beaktas om området utgör ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, om ett strandnära läge för en byggnad, verksamhet, anläggning eller åtgärd bidrar till utvecklingen av landsbygden. Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder, får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus.

Med område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen avses ett område som:

1. är lämpligt för utvecklingen av landsbygden,
2. är av ett sådant slag och har en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt, och
3. endast har en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften i eller i närheten av tätorter.

En översiktsplan ska ge vägledning vid bedömning om en plats ligger inom ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Ett upphävande av eller dispens från strandskyddet ska inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detta gäller inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnadernas eller anläggningarnas funktion.

Området för fri passage bör inte vara smalare än några tiotals meter, men dess bredd kan variera beroende på förhållandena på platsen såsom topografi och vegetation. Passagen ska vara så bred att den upplevs som tillräckligt bred för att människor inte ska avhålla sig från att vistas på platsen eller passera.

Syfte

Syftet med tillägget till översiktsplanen är att peka ut lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. De utpekade områdena är vägledande vid efterföljande prövning i det enskilda fallet, dvs. de kan utgöra ett särskilt skäl vid bedömningen av om ett upphävande av eller en dispens från strandskyddet avser ett område som uppfyller kriterierna i 7 kap. 18 e § MB.

Det är först vid prövningen i det enskilda fallet som det på ett rättsligt bindande sätt, med vägledning av tillägget till översiktsplanen, avgörs om den tänkta platsen för en åtgärd uppfyller kriterierna.

Tidshorisonten för tillägget till översiktsplanen sträcker sig fram till år 2030.

Planprocessen

I planprocessen vägs olika samhällsintressen mot varandra i en demokratisk process samtidigt som enskildas rättigheter beaktas. Innan kommunen antar ett tillägg till översiktsplanen ska kommunen, enligt PBL, samråda med myndigheter, kommuner och andra som är berörda samt låta planförslaget granskas.

Syftet med *samrådet* är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Länsstyrelsen, regionen, berörda kom-

muner, andra myndigheter, kommunens medlemmar och sammanslutningar samt enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av planförslaget ges tillfälle att delta i samrådet. Resultatet av samrådet ska redovisas i en samrådsredogörelse som också ska innehålla de förslag som framförda synpunkter har gett anledning till.

Efter eventuella förändringar av planförslaget ska kommunen låta planförslaget granskas under minst två månader. *Granskningen* utgör ytterligare ett tillfälle för myndigheter, kommunens medlemmar m.fl. att lämna synpunkter på planförslaget och eventuella förändringar som har gjorts sedan samrådet. Efter granskningen ska kommunen i ett särskilt utlåtande sammanställa de synpunkter som kommit fram och redovisa de förslag som synpunkterna gett anledning till. Planförslaget kan med hjälp av de inkomna synpunkterna komma att revideras igen och en antagandehandling arbetas fram. Om planförslaget ändras väsentligt efter granskningen ska dock kommunen låta planförslaget granskas på nytt.

Kommunstyrelsen (KS) godkänner tillägget till översiktsplanen innan kommunfullmäktige (KF) fattar beslut om *antagande*. Tre veckor efter att det justerade protokollet har anslagits på kommunens anslags-tavla tillägget till översiktsplanen fått *laga kraft*, om ingen överklagar. Om tillägget till översiktsplanen överklagas får det istället laga kraft när överklagandet slutgiltigt prövats och avslagits.

Tidsplan

Framtagande av samrådshandling november 2019-september 2020

Samråd november 2020-januari 2021

Granskning juli-september 2021

Antagande av kommunfullmäktige december 2021

Laga kraft januari 2022

METOD

Metoden för att identifiera lämpliga LIS-områden har skett med utgångspunkt i begreppen landsbygd och landsbygdsutveckling samt Nora kommuns definition av dessa begrepp.

Därefter har ett antal urvalskriterier, som överensstämmer med översiktsplanens inriktning och intentioner, använts för att identifiera lämpliga områden.

Definition av landsbygd

Det finns i dag inte en utan flera vedertagna definitioner av vad som menas med landsbygd. Gleshet, avstånd och tillgänglighet används ofta som indikatorer för att avgränsa och indela landsbygden. Bland annat har OECD, Statistiska centralbyrån (SCB) och Glesbygdsverket definierat vad som menas med landsbygd. En jämförelse mellan definitionerna visar att det finns stora skillnader i fråga om hur stor andel av befolkningen i Sverige som anses bo på landsbygden, från 16 till 70 procent.

Enligt propositionen *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden* (2008/09:119) bör det inte krävas att någon av de angivna definitionerna av landsbygd används vid redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i den kommunala översiktsplanen.

Vid behov kan någon av definitionerna väljas som utgångspunkt för bedömning om ett visst område är lämpligt för lättnader i strandskyddet i syfte att utveckla landsbygden. Enligt propositionen är det dock upp till kommunen att bedöma vilka områden som har sådan karaktär att de kan vara lämpliga för en utveckling av landsbygden.

Enligt EU:s statistikbyrås, Eurostat, definition bodde år 2011 ca 22 procent av Sveriges befolkning på landsbygden. Eurostat definierar urbaniseringsgraden genom att dela upp områden i tre olika klasser: storstäder, mindre städer och förorter samt glest befolkade områden. Enligt denna definition räknas hela Nora kommun till kategorin glest befolkade områden.

OECD definierar landsbygden utifrån en befolkningstäthet som är lägre än 150 personer per kvadratkilometer, vilket för Sveriges del skulle innebära att omkring 99 procent av landets totala yta definieras som landsbygd och att runt 70 procent av Sveriges befolkning räknas som landsbygdsboende. Även enligt OECD:s definition utgör hela Nora kommun landsbygd.

I Jordbruksverkets webbpublikation *Allt om landet* definieras landsbygd genom att Sveriges kommuner delas in i fyra olika regiontyper: storstadsområdet, stadsområden, landsbygd och gles landsbygd. Enligt definitionen bor ca 34 procent av Sveriges befolkning på landsbygden. Enligt Jordbruksverkets definition ingår hela Nora kommun i regiontypen landsbygd.

Enligt SCB:s definition har en tätort minst 200 invånare och består av en kärna med max 150 meter mellan huskropparna. Kärnan knyts ihop med annan bebyggelse om avståndet mellan huskropparna inte överstiger 200 meter. Dock kan flera tätortskärnor slås samman även om avståndet är större än 200 meter, om tillräckligt många bor och arbetar i de olika delarna.

I Sverige bodde år 2018, enligt SCB, ca 13 procent av befolkningen utanför tätort. I Örebro län bodde

Norasjön

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR NORA KOMMUN

samma år ca 15 procent utanför tätort och i Nora kommun var motsvarande siffra ca 23 procent. Samtidigt har folkmängden minskat i Nora kommun med ca tio procent de senast 25 åren, medan den har ökat med ca nio procent i Örebro län under samma tidsperiod och med ca 16 procent i Sverige.

Nora stad har en folkmängd på närmare 6 800. Utifrån detta och ovanstående definitioner görs bedömningen att hela kommunen, förutom Nora stad, utgör landsbygd. Detta innebär att möjligheten att peka ut LIS-områden därmed finns inom hela kommunens yta, förutom inom Nora stad.

Nora stad har i detta avseende avgränsats till det område som enligt översiktskartan från Lantmäteriet, i skala 1:100 000, utgör bebyggelse i tätorter. Området motsvarar ungefär det område som i översiktsplanen för Nora kommun utgör användningen stadsbygd inom Nora stad.

Avgränsning av Noras tätort

Definition av landsbygdsutveckling

Det finns i dag inte heller någon definition i lagstiftningen av vad som menas med landsbygdsutveckling. Enligt propositionen *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden* (2008/09:119) avses med åtgärder som främjar landsbygdsutvecklingen bl.a. sådana åtgärder som långsiktigt kan antas ge positiva sysselsättningseffekter och som kan bidra till att upprätthålla serviceunderlaget i landsbygder. Sådana situationer kan exempelvis uppstå i samband med etablering av en turistanläggning för en verksamhet där tillgång till stränder är en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Det kan även tänkas handla om tillkomst av bostäder för permanent- och

fritidsboende i syfte att upprätthålla ett ekonomiskt och personellt underlag för olika former av kommersiell och offentlig service.

I propositionen anges samtidigt att kriterierna för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen bör vara förhållandevis öppna. Samtidigt kommer kommunerna vid redovisningen att vara begränsade av syftet med områdena, dvs. att genom bostäder, verksamheter, anläggningar eller åtgärder främja utvecklingen av landsbygden.

Ett strandnära läge ger konkurrensfördelar som direkt och indirekt kan bidra till landsbygdsutvecklingen. Genom att öka förutsättningarna för att bo och arbeta på landsbygden skapas attraktiva livs- och företagsmiljöer som kan stimulera utvecklingen på landsbygden. Dessa miljöer kan långsiktigt bidra till ökad ekonomisk aktivitet i både kommunen och regionen. Vidare kan miljöerna stärka kommunens och regionens attraktivitet.

Med landsbygdsutveckling avses i Nora kommun:

- nya bostäder som kan bidra till att upprätthålla serviceunderlaget, och
- utveckling av nya och befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen som kan ge positiva sysselsättningseffekter.

Nya bostäder för permanent- och fritidsboende kan upprätthålla både ett ekonomiskt och personellt underlag för den kommersiella och offentliga servicen i kommunen samt i angränsande kommuner. Bostäder i strandnära lägen är eftertraktade och en ökad folkmängd har stor betydelse för att både behålla och utveckla serviceutbudet i kommunen samt i angränsande kommuner.

För utveckling av nya och befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen är tillgången till stränder och vattenområden en förutsättning eller åtminstone en avsevärd fördel. Verksamheter i strandnära lägen skapar fler arbetstillfällen som kan generera fler besökare till kommunen och bidra till en levande landsbygd. Fler besökare till kommunen kan i sig bidra till att upprätthålla och stärka serviceunderlaget i kommunen. Sådana verksamheter kan även i sig generera viss service för närliggande bostäder, exempelvis i form av en kiosk eller en restaurang.

Urvalskriterier

Nedanstående urvalskriterier har legat till grund för urvalet av lämpliga LIS-områden. Då förutsättningarna för landsbygdsutveckling för bostäder respektive verksamheter för friluftslivet och turismen skiljer sig åt har olika urvalskriterier tagits fram för respektive ändamål.

Åsbosjön

Bostäder

För bostäder ska samtliga urvalskriterier uppfyllas för att ett strandskyddsområde ska vara lämpligt för LIS.

1. Strandskyddsområden inom 500 meter från befintliga vägar, med högst 20 minuters restid med bil eller buss till service.

Strandskyddsområden som ligger inom 500 meter från befintliga vägar främjar en hållbar bebyggelseutveckling och skapar ett ökat underlag för kollektivtrafik. Vidare minimerar det behovet av nya investeringar för kommunikationer.

Service i Järnboås

Med service avses kommersiell och/eller offentlig service i Born, Dalskarlsberg, Frövi, Guldsmedshyt-

tan, Grythyttan, Gyttoorp, Hjulsjö, Järnboås, Nora stad, Striberg, Vedevåg och Ås.

2. Strandskyddsområden inom och i anslutning till utvecklingsområdena och utvecklingsstråken i översiktsplanens utvecklingsstrategi samt inom och i anslutning till användningen landsbygd i översiktsplanens mark- och vattenanvändning.

Utvecklingsområdet för Nora stad med omnejd innebär att gång- och cykeltrafik i stor utsträckning kan vara ett konkurrenskraftigt alternativ till biltrafik, både inom och mellan tätorterna. Utvecklingsområdena för Vikar/Skrekarhyttan och Järnboås främjar en levande landsbygd där befintliga byar och service gynnas.

De sju utvecklingsstråken längs Norasjöns stränder, mellan Nora stad och Ås, mellan Ås och Striberg, mellan Pershyttan och Gyttoorp, mellan Gyttoorp och Vikar samt mellan Nora stad och Järnboås främjar att befintliga tätorter och byar sammanbinds.

Användningen landsbygd utgör områden som ytmässigt främst används för areella näringar och andra landsbygdsanknutna verksamheter, men där också bostadsbebyggelse och obrukad mark (impediment) kan förekomma.

Genom att koncentrera LIS-områden för bostäder till strandskyddsområden inom och i anslutning till utvecklingsområdena och utvecklingsstråken samt inom och i anslutning till användningen landsbygd kan i stor utsträckning befintliga kommunikationer och teknisk försörjning användas samtidigt som det stärker underlaget för kollektivtrafik, service och verksamheter.

3. Strandskyddsområden med bebyggelsetryck.

För att utpekandet av LIS-områden och föreslagen utveckling inom dessa ska realiseras krävs att områdena anses attraktiva och att det finns intresse av att uppföra nya bostäder inom dem.

Med bebyggelsetryck avses tidigare förfrågningar, ansökningar om förhandsbesked eller bygglov.

Verksamheter

För verksamheter för friluftslivet och turismen räcker det att något av urvalskriterierna uppfylls för att ett strandskyddsområde ska vara lämpligt för LIS.

1. Strandskyddsområden med intilliggande befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen.
2. Strandskyddsområden med goda förutsättningar för nya verksamheter för friluftslivet och turismen.

Med goda förutsättningar avses strandskyddsområden där det finns goda förutsättningar för nya verksamheter för friluftslivet och turismen, utifrån tidigare förfrågningar samt genomförd medborgardialog.

Urvalskriterium 1 för bostäder

Strandskyddsområden inom 500 meter från befintliga vägar, med högst 20 minuters restid med bil eller buss till service har behållits. De strandskyddsområden som inte uppfyller urvalskriteriet har tagits bort. Majoriteten av strandskyddsområdena inom kommunen uppfyller urvalskriterium 1 för bostäder.

Skola i Ås

Urvalskriterium 2 för bostäder

Strandskyddsområden inom och i anslutning till utvecklingsområdena och utvecklingsstråken i översiktsplanens utvecklingsstrategi samt inom och i anslutning till användningen landsbygd i översiktsplanens mark- och vattenanvändning har behållits. De strandskyddsområden som inte uppfyller urvalskriteriet har tagits bort.

Strandskyddsområden vid 40 sjöar och vattendrag uppfyller urvalskriterium 2 för bostäder. Dessa är Björken, Borsälven, Bälgsjön, Dammsjön vid Gammelhyttan, Dammsjön vid Grecksåsar, Damm-

sjön vid Nor, Dammsjön vid Pershyttan, Dammsjön vid Striberg, Finnsjön, Flaksjön, Fåsjön, Färvilen, Grecken, Gördammen, Hagbydammen, Hagbyån, Hammarbyån, Hyttedammen, Kalven, Kontorsdammen, Lillsjön, Lindebysjön, Malmlången, Mogruvälven, Nedre Dammsjön, Norasjön, Rastälven, Rosendalsdammen, Rättardammen, Saxen, Snårdammen, Stribergsdammen, Ställsjön, Sången, Vasslabäcken, Venaån, Vikern, Vännebacken, Åsbosjön och Älvlången.

Gördammen vid Dalkarlsberg

Vidare uppfyller ett antal tjärnar urvalskriterium 2 för bostäder. Dessa är bl.a. Dammtjärnen, Fogdhyttetjärnen, Hemtjärnen, Igeltjärnen, Lilla Björnsbergstjärnen, Nedre tjärnen, Ormtjärnen, Spångatjärnen, Stora Björnsbergstjärnen, Stora Gryttjärnen, Tjärnen och Övre tjärnen.

Urvalskriterium 3 för bostäder

Strandskyddsområden med bebyggelsestryck har behållits. De strandskyddsområden som inte uppfyller urvalskriteriet har tagits bort.

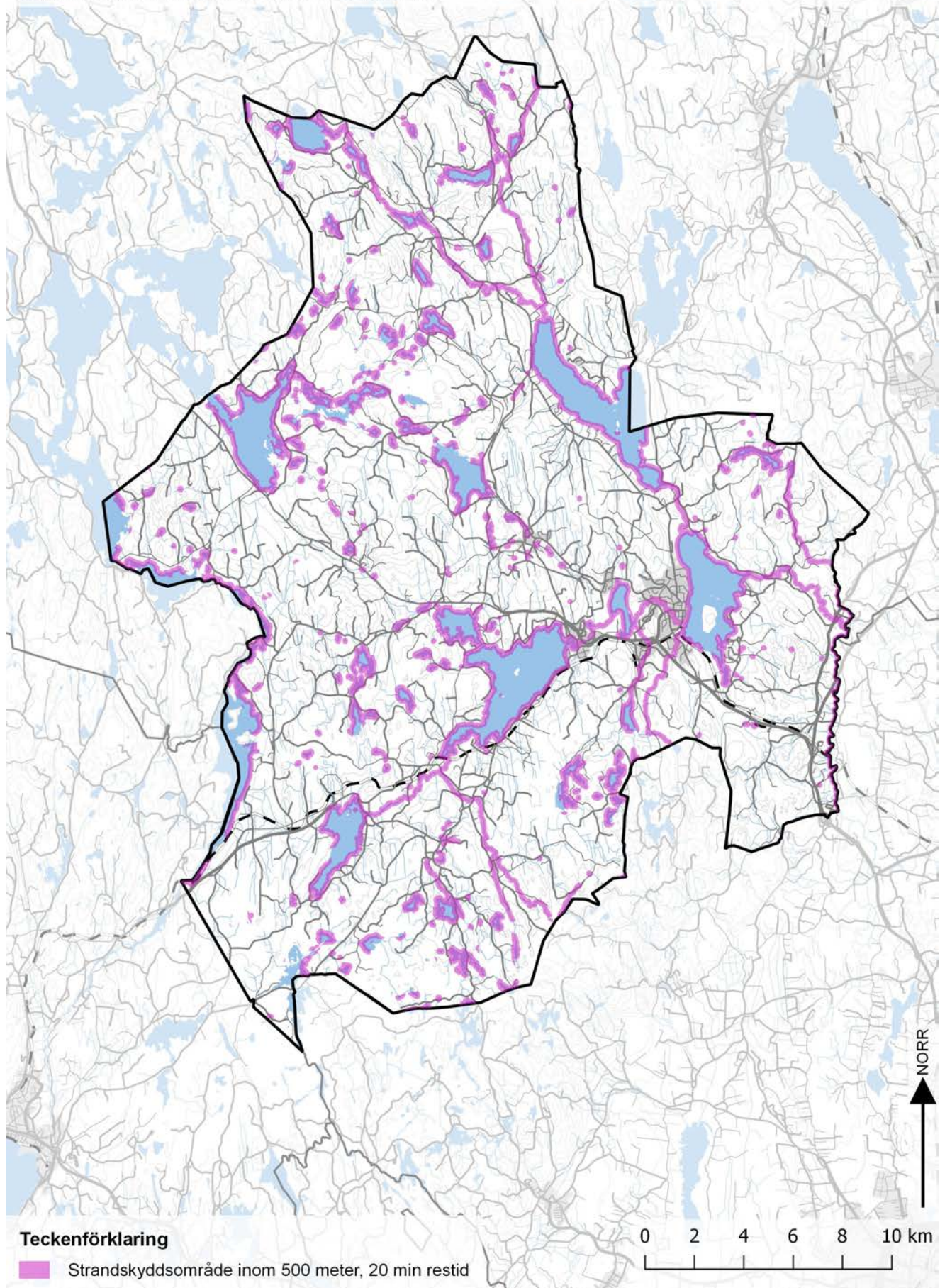
Strandskyddsområden vid 24 sjöar och vattendrag uppfyller urvalskriterium 3 för bostäder. Dessa är Björken, Dammsjön vid Gammelhyttan, Dammsjön vid Grecksåsar, Dammsjön vid Pershyttan, Finnsjön, Fåsjön, Färvilen, Grecken, Gördammen, Hagbydammen, Hagbyån, Lillsjön, Lindebysjön, Mogruvälven, Norasjön, Rastälven, Rosendalsdammen, Saxen, Sången, Venaån, Vikern, Vännebacken, Åsbosjön och Älvlången.

Urvalskriterium 1 och 2 för verksamheter

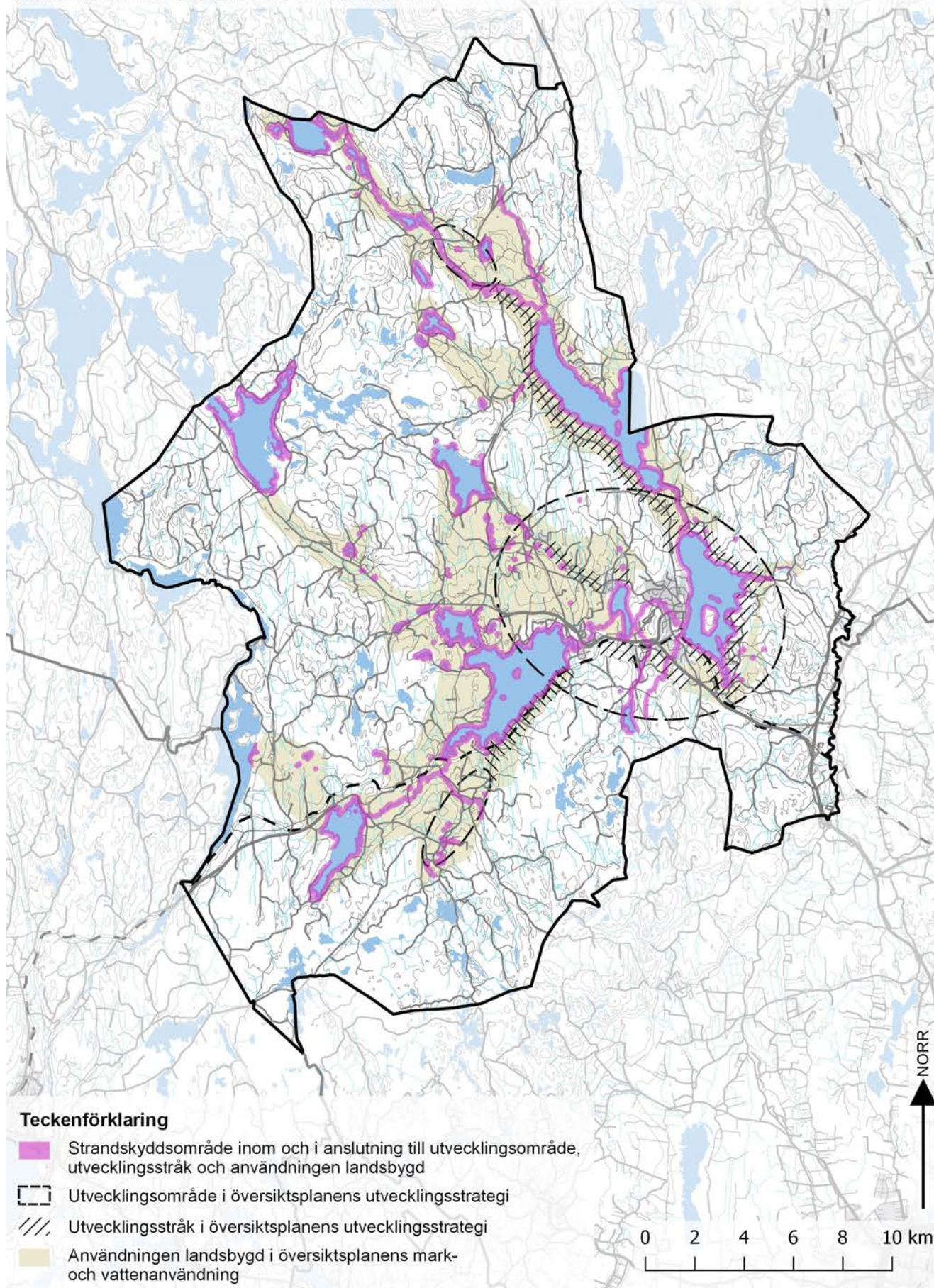
Strandskyddsområden med intilliggande befintliga verksamheter för friluftslivet och turismen samt med goda förutsättningar för nya sådana verksamheter har

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR NORA KOMMUN

URVALSKRITERIUM 1 FÖR BOSTÄDER

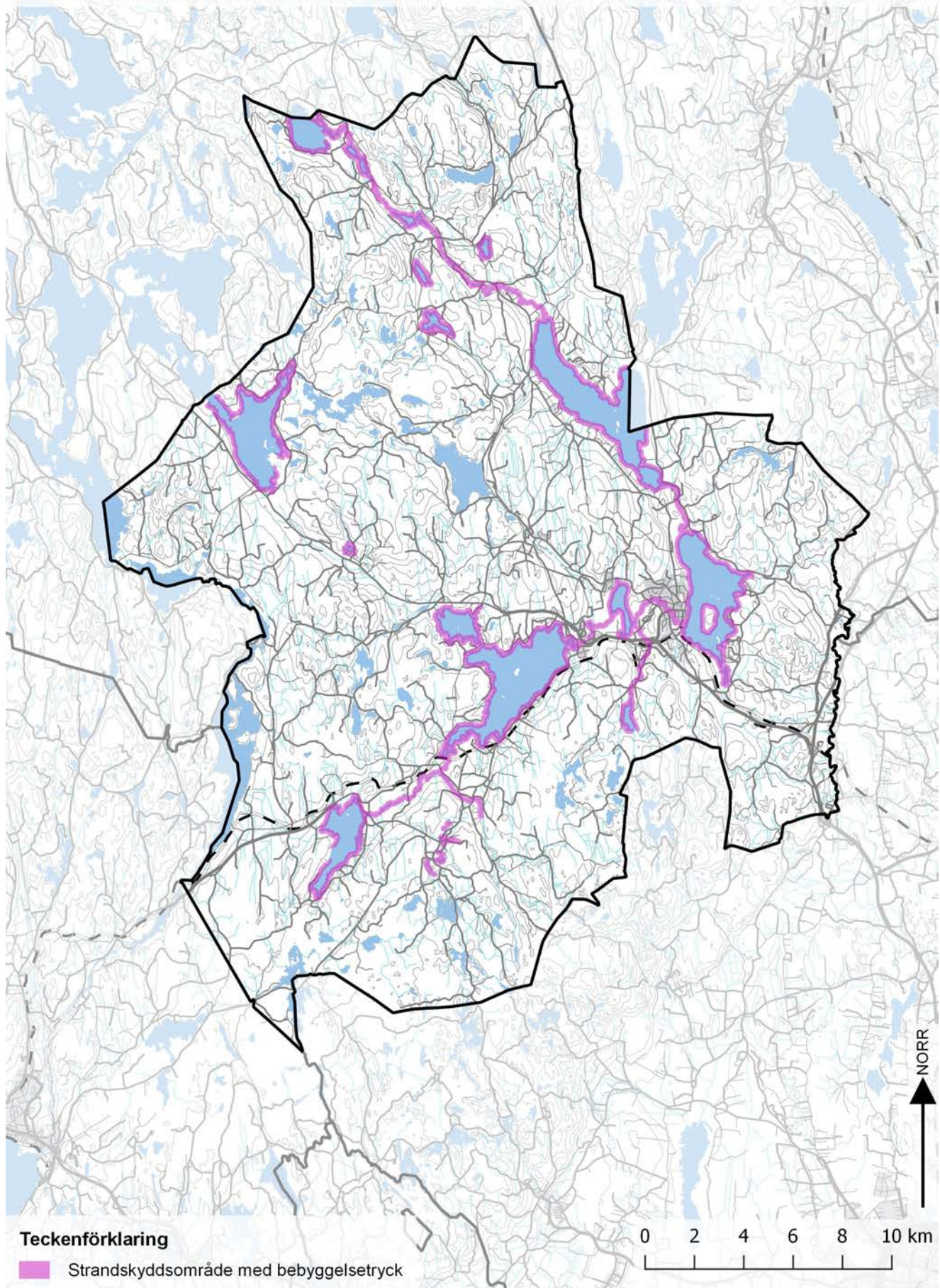

URVALSKRITERIUM 2 FÖR BOSTÄDER

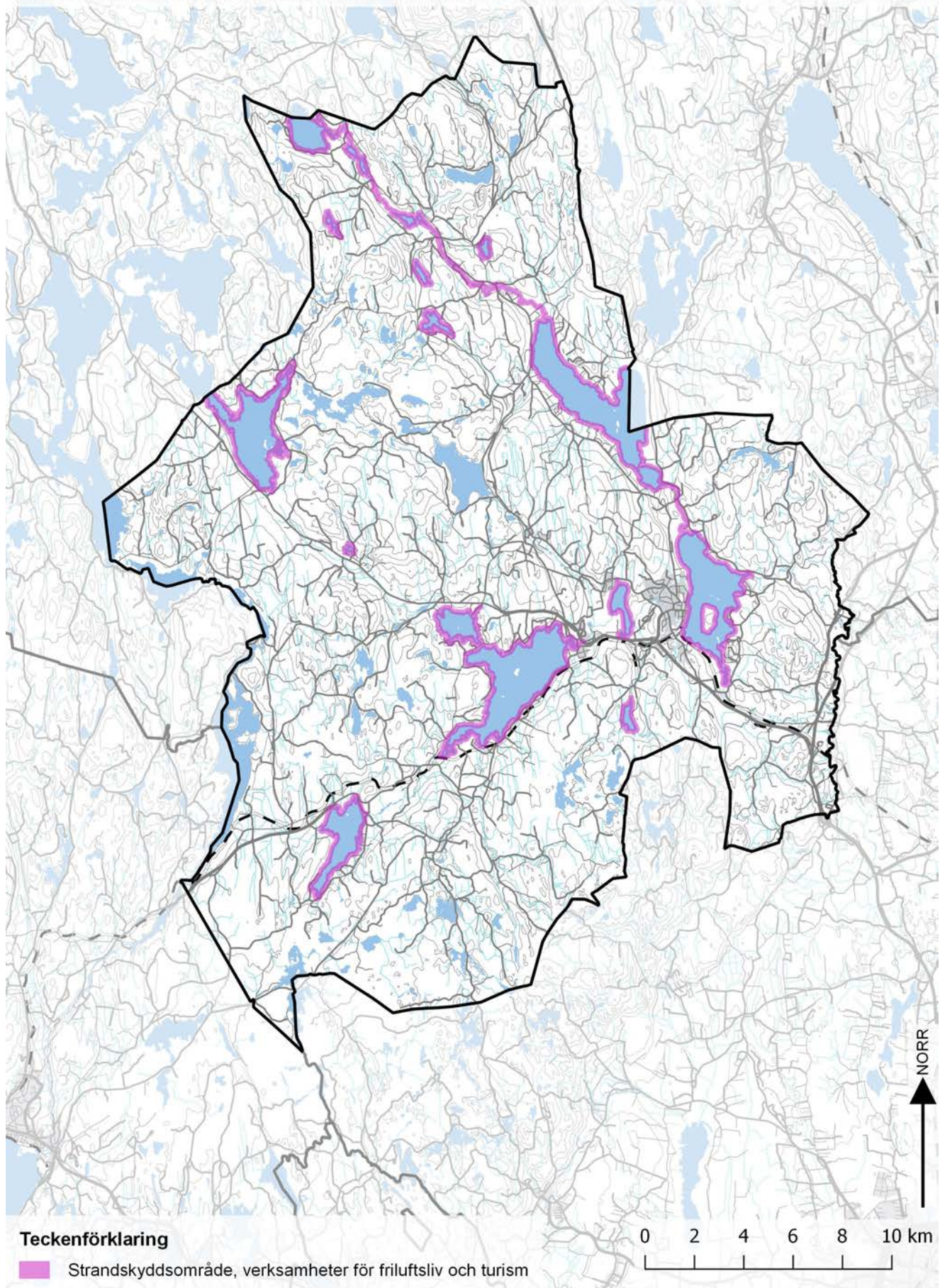
TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR NORA KOMMUN

URVALSKRITERIUM 3 FÖR BOSTÄDER

TÖP LIS-OMRÅDEN FÖR NORA KOMMUN

URVALSKRITERIUM 1 OCH 2 FÖR VERKSAMHETER

behållits. De strandskyddsområden som inte uppfyller urvalskriterierna har tagits bort.

Strandskyddsområden vid 18 sjöar och vattendrag uppfyller urvalskriterium 1 och 2 för verksamheter. Dessa är Björken, Dammsjön vid Gammelhyttan, Dammsjön vid Grecksåsar, Dammsjön vid Nyhyttan, Dammsjön vid Pershyttan, Finnsjön, Fåsjön, Färvilen, Grecken, Lillsjön, Lindebysjön, Norasjön, Rastälven, Saxen, Sängen, Vikern, Åsbojsjön och Älvtången.

Medborgardialog

Kommunens invånare, föreningar och företagare har kunskaper och synpunkter som är värdefulla i planarbetet. Under framtagandet av tillägget till översiktsplanen, innan samrådet, har kommunens invånare, föreningar och företagare getts möjlighet att lämna synpunkter.

Syftet med medborgardialogen var att skapa ett bättre beslutsunderlag genom att få svar på vilka sjöar och vattendrag i kommunen som är intressanta att kunna bo och bedriva verksamheter kring respektive som används av allmänheten.

Vidare syftade medborgardialogen till att skapa ökad transparens och engagemang i arbetet med tillägget till översiktsplanen samt ökad legitimitet och en effektivare planprocess.

Medborgardialogen bestod av tre möten som hölls i mars år 2020. Det första mötet hölls med turismen och näringslivet, det andra med kommunens byalag, näringslivet samt markägare och det tredje var öppet för allmänheten. På mötena genomfördes rundabordsamtal enligt cafémetoden där intressanta sjöar och vattendrag pekades ut på kartor.

Planeringsförutsättningar

För att kunna peka ut och avgränsa lämpliga LIS-områden inom de strandskyddsområden som uppfyller urvalskriterierna har dessa inventerats i fält. Under augusti-september år 2020 genomfördes en översiktlig naturvärdesbedömning. Dessutom har även en översiktlig bedömning i fält av värden för friluftslivet och bra boplatser genomförts under våren år 2020.

Vidare har nationellt, regionalt och kommunalt planeringsunderlag gått igenom för de strandskyddsområden som uppfyller urvalskriterierna.

De planeringsunderlag som, tillsammans med fältinventeringarna, har legat till grund för det slutliga urvalet och avgränsningen av lämpliga LIS-områden återfinns i översiktsplanen. Dessa är bl.a. riksintressen, miljö kvalitetsnormer, natur- och kulturmiljöer, teknisk försörjning samt miljö- och riskfaktorer.

Grecken vid Stadra